

GEESTELIJKE BEWUSTWORDING EN DE MODERNE INWIJDING

16 januari 1959

Goedenavond, vrienden.

Aan het begin van deze bijeenkomst wil ik u er allereerst op wijzen dat wij niet alwetend of onfeilbaar zijn. Mijn onderwerp voor deze avond staat direct in verband met al hetgeen wij in de afgelopen weken reeds besproken hebben. Ik zou hier namelijk willen spreken over:

GEESTELIJKE BEWUSTWORDING EN DE MODERNE INWIJDING

Het probleem van de geestelijke bewustwording is in de eerste plaats wel het probleem van de stoffelijke beleving, plus de juiste geestelijke inhoud. Dit betekent voor ons, dat slechts door een zuiver stoffelijk werken en streven, gericht op een geestelijk juist doel, een werkelijk bereiken van hogere kracht, hoger leven en hogere waarden, mogelijk is. Het stoffelijk voertuig zelf is slechts zeer gedeeltelijk geschikt voor het hoge doel, dat de geest nastreeft. Nu blijkt ons uit vele verschillende bronnen en gegevens, dat de geest en het denken, het gedachteleven, sterker is dan de stof met al haar vormen, eigenschappen en noodzaken.

Wanneer wij dan ook het begin van de wereld zien, met de eerste levende schepsels, dan zijn wij ver verwijderd van de huidige vorm van de huidige mens, maar ook van de noodzaak die klaarblijkelijk toen tot uitdrukking kwam. Opvallend is, dat de strijd om het bestaan, met een betrekkelijk gering geheugen, een zeer lange tijd alle leven op aarde heeft geboeid. Men leefde, zelfs reeds toen de voorvaderen van de mens deze aarde betreden hadden, onder de druk van het instinct. Het instinct is de reeks van ingeschapen erfelijke eigenschappen, plus de levensnoodzaken, die door een groepsgeest eventueel worden afgedrukt op een ras of op een bepaalde gemeenschap. Dit instinct heeft wel degelijk zijn nut gehad. Een klein kind moet leren, het moet in de school als het ware gedwongen worden, al spelende enige wijsheid te vergaren. De eerste dagen van de mensheid zijn hier zeker een bewijs van. De primitieve mens ging het spel van zijn lusten na. Hij was gelijktijdig wreed, oppervlakkig en toch intens verbonden met de natuur en alle geestelijke krachten die er in bestonden.

Zolang als dit voor de geest voldoende was, bleek er geen vooruitgang in het stoffelijke. Eerst toen, voor het moeilijke probleem geplaatst, de mens zocht naar een beheersing van zijn omgeving - en het moeilijke probleem waarover ik spreek, is hier dan wel in de eerste plaats het probleem van uitdrukking van eigen superioriteit - kwam hij tot uitvindingen. De eerste mens nam het heilige vuur, dat ergens in het oerwoud smeulde - product van de bliksem - mee naar een hol, dat daardoor voortaan warmte en licht bezat. Iemand puntte een stok in het vuur, ontdekte dat die spits hard werd: de eerste speer werd geboren. De jachtbuit werd groter, de heerschappij van de mens begon langzaam maar zeker zijn stempel op de omgeving te drukken. Die grotere jachtbuit deed eerst de slede en daarna het wiel en de eerste wagen uitvinden. Nu is het zo, dat de uitvinders zelf meestal weinig zegen hebben van hun werk, vooral in de eerste tijd. Het zijn toevallige ontdekkingen, die de mensheid verder brengen, wat haar techniek betreft. Gelijktijdig wordt daardoor echter voor haar een mogelijkheid geschapen tot een nieuwe maatschappelijke vorm. En deze vorm stelt op haar beurt eisen.

Het lichaam begint langzaam maar zeker te veranderen. Schedelvorm en schedelinhoud worden sterk veranderd. De beharing van het lichaam neemt af. De functie van ogen en oren wordt als het ware ietwat beperkt, ook de reukzin begint langzaam teloor te gaan. Daartegenover komt een veel grotere handigheid in het manipuleren, doordat zowel handen als voeten geschikt zijn om bepaalde apparaten te gebruiken. Voorbeeld: Wanneer in de stentijd stenen bijlen werden gemaakt en daarvoor een blok gespleten moest worden, hield de werkman met de voeten de

steen vast, terwijl hij de wig, of beitel, plus zijn slagsteen, zijn stenen hamer, hanteerde met beide handen. Ook die tijd gaat voorbij.

De geest begint contact te krijgen met God. Van het primitieve taboe-erkennen, het erkennen van geestelijke krachten ergens, komt men tot een voorstelling van een wereld die bevolkt is met geesten. Er is dus klaarblijkelijk sprake van een redelijk ontwaken, waarbij nu ook redelijk door de gedachten een vorm wordt gegeven aan al datgene wat men tot nu toe onbewust heeft ondergaan. Van hieruit gaat de mens weer verder. Wat gebeurt er? Wij zien de eerste profeten optreden. Ook in het verleden zijn er al priester-koningen geweest, maar die rassen zijn praktisch uitgestorven. In de wildernis klinkt de eerste stem van een profeet, die een oude waarheid en een nieuw Licht verkondigt. Elke geestelijke bewustwording is wel in de eerste plaats, wanneer zij op aarde wordt geopenbaard, een hernieuwing van oude waarden.

De wetten van de kosmos zijn onveranderlijk en in elke tijd weer worden zij uitgedrukt, elk op hun eigen wijze. Aangepast aan de mensheid, aangepast aan haar mogelijkheden, aangepast aan haar voertuig.

Wij zien dan achtereenvolgens vele grote leraren optreden, waaronder verschillende boeddha's, daarnaast vinden wij Jezus, en op de duur Mohammed en komen wij in de moderne tijd terecht. Opvallend is, dat het type van de mens klaarblijkelijk weinig veranderd is in de laatste 4.000 jaar. Daarvóór zijn wel grote veranderingen te vinden. Wel sterven natuurlijk de oude rassen uit. Wel zien wij, hoe bepaalde gemeenschappen een nieuwe beschavingsvorm beginnen te accepteren, maar daar blijft het bij. Er is klaarblijkelijk een stilstand in de geestelijke bewustwording, of - dat is ook mogelijk - een stilstand van de omzetting van de stof, zodat de geest geen behoefte heeft, of geen vermogen heeft, de stof verder te vormen. Een dergelijke periode vraagt zeker de aandacht, omdat voor die tijd wel steeds het uitsterven van oude rassen en het opkomen van nieuwe rassen zich aan het menselijk oog opdringen. Wij kunnen een verklaring zoeken in de menigte, het té bevolkt worden van de wereld, maar ook dat kan geen afdoende verklaring zijn, indien wij rekening houden met de vele rampen, de vele oorlogen die uiteindelijk toch steeds weer het mensdom hebben gedecimeerd.

De vraag die rijst is: waarom bleef deze mensheid zo lang gelijk? Waarom is de verandering die wij in het lichaam kunnen waarnemen, op het ogenblik zo uitermate geleidelijk en traag, dat zij zich a.h.w. aan ons bewustzijn onttrekt? Ik meen, dat ik hierop een antwoord kan geven. Ik wil allereerst op het feit wijzen dat de gemiddelde hoogte, de grootte van de mens, aan wijzigingen onderhevig is. Dat deze wijzigingen zeer sterk tot uiting komen, wanneer wij de figuren van heden vergelijken met die van die van bv. 500 - 600 jaar geleden. In de tweede plaats wil ik wijzen op het feit, dat wat thans als normale kennis geldt, in de oude tijd zeer moeilijk werd opgenomen en meestal berustte in de handen van enkele uitverkorenen, enkele bijzonder begaafden. Dan wil ik er verder op wijzen dat de sublimatie van krachten en de transformatie van krachten in het lichaam, de laatste 500 jaren niet sterk meer op de voorgrond komen, terwijl vóór die tijd juist hier de nadruk op lag. Conclusie: in deze tijd, na een lange stilstand, schijnt uiteindelijk de mens op een punt gekomen te zijn, waarbij hij zich moet veranderen, of aanpassen, ofwel zijn bewustwording teloor zien gaan. Het leven op aarde kan doelloos, nutteloos worden, ofwel de mensheid en het streven van de mensheid moet veranderen.

De reden dat dit tot nog toe niet mogelijk was, is duidelijk. De mens moest meer leren één te zijn met de stof, hij moest leren de bijgelovigheden van een oude tijd te vervangen door het meer wetenschappelijk kennen - vooral op empirische basis - van al hetgeen hem omringde. Maar deze tijd heeft dat praktisch reeds voltooid. De raadselen die blijven zijn bijna van een esoterische geaardheid, moeilijk te ontsluiten, zich onttrekkend aan het zuiver materiële. Ik denk hierbij o.a. aan het scheppen van leven en levende cellen. Proeven daaromtrent zijn gedaan, zowel in Amerika als in Moskou. Men heeft er aardige resultaten mee behaald, maar kan dit leven nog niet onbepaald in stand houden. Hier werkt men met krachten die men zelf niet begrijpt. De materiële kennis stelt de mens niet in staat verder te gaan.

Nu is er op het ogenblik een nieuwe geestelijke impuls. De eerste kentekenen ervan werden kenbaar in de tijd van de grote Franse Revolutie en de daarmee gepaard gaande omwoelingen van de gehele beschaafde wereld. Sindsdien heeft de mensheid nog scherper onderstreping geplaatst onder verschillende grote oorlogen als die van 1870, 1914 en van 1940.

Er is klaarblijkelijk in dit geweld een kracht aan het werk. Wij weten, dat geestelijke krachten voortdurend hebben getracht de aarde te overstelpen met het goede, maar ook het kwaad, dat uiteindelijk de weergave is van de geestelijke inhoud van alle mensen.

Wat zal dan de ontwikkeling worden, die komen gaat? Het kan geen zuivere godsdienstige ontwikkeling meer zijn in de zin van een geloof, dat geen bewijzen kent. Een geloof zonder bewijzen heeft weinig te zeggen. In deze moderne wereld kan het geloof maar al te snel door logica, door wetenschap gewraakt worden. Wij kunnen aantonen dat de Bijbel inderdaad veel ware dingen gezegd heeft. Maar wij kunnen ook aantonen dat zeer veel van wat daar wordt beweerd, absoluut onmogelijk is. Wij kunnen aantonen dat het geloof van vele andere volkeren slechts ten dele op een feitelijke werkelijkheid berust, althans voor zover het de materie aangaat en zeer waarschijnlijk ook wat de geestelijke wereld aangaat. En nu spreek ik stoffelijk en niet alleen vanuit de geest.

Het gevolg is, dat in deze nieuwe tijd een nieuw geloof zal moeten ontstaan, dat gebaseerd is op weten. Het geloof wordt de aanvulling van de wetenschap en scheidt als zodanig een verfijndere en juistere mogelijkheid tot hantering van die wetenschap. Daarnaast zal de mens zijn wijze van leven moeten veranderen. Dit gerumoer, waarin de mens tot kuddedier wordt, gedreven door duizenden regeltjes, die hij zelf niet eens beseft, de mensheid makende tot een krioelende mierenhoop, waarin elk zijn paden gaat, bewust of niet volgens het voorschrift van de gemeenschap, is niet aanvaardbaar. Zeker niet voor de geest die haar individuele bewustwording zoekt. Want geesten uit vele tijden kunnen gelijktijdig op aarde leven, elk met een afzonderlijke noodzaak tot aanvulling van hun weten, tot vergroting van bewustwording.

Het zal duidelijk zijn, dat veranderingen dringend noodzakelijk zijn. Vroeger werd voor degene die rijp was, een dergelijke aanpassing, een dergelijke verandering mogelijk gemaakt langs de weg van de inwijding. Wij kennen de mysteriën van vele geheimscholen, die elk op hun eigen wijze de mens a.h.w. doen sterven en hem hernieuwd tot leven brengen in een nieuwe gestalte; die hem leren datgene, wat eens grof stoffelijk, of dierlijk was, te sublimeren, totdat het een nieuwe kracht wordt. In de moderne tijd past een al te strak gehouden geheim niet meer. Want het materiële geheim kan niet meer bewaard worden. Het geestelijk geheim daarentegen openbaart zich aan een ieder, die zoekt.

Reeds de komst van Jezus heeft de eerste geheimen weggevaagd. De eens gesloten weg werd voor allen geopend. Nog bleven de geheimzinnige wegen van het oosten de ingewijden aantrekken en maken tot adepten, tot heersers over de stof, geestelijk licht van de wereld. Ook die paden zijn gesloten. Nu staat men in een tijd dat de nieuwe leer klinkt. Voorlopers van een nieuwe Meester hebben reeds geleerd, dat alle heilige boeken inhoud hebben, dat men allen tezamen moet bezien en niet één voor één en elk afzonderlijk; dat er niet bestaat een enige waarheid, maar alleen dé waarheid; de waarheid die alle dingen omvat en die in alle dingen bevat en behouden is.

Er komt een nieuwe Meester. Men kan nog niet precies zeggen wat zijn leer zal zijn. Wij kunnen alleen de tendensen ervan weergeven. En die tendens is de inwijding van de moderne tijd. De geest in elke mens, geketend aan de stof voor korte tijd, heeft het vermogen - dank zij de geest die steeds sterker werkt op deze wereld - zich boven die wereld te verheffen. De mens moet leren het animale dat in hem bestaat, om te vormen tot iets beters. Dat wil helemaal niet zeggen dat je nu plotseling niet mag eten en drinken, niet meer mag lachen en dansen. Het wil alleen zeggen, dat de inhoud van die dingen een andere moet zijn. Dat de maaltijd met al zijn genoegens - misschien genoegens waar Lucullus naar zou verlangen - in feite eerst moet zijn een symbool van eenheid en dat dit symbool van eenheid inhoudt, dat men niet honger laat lijden aan anderen. De dans mag de vreugdige uiting zijn van een bewustzijn van de lichte en levende krachten die rond hem staan. Maar zij mag niet enkel meer zijn de sensuele bevrediging van een paar, dat zich voor een ogenblik van de wereld afgesloten waant.

Zo kan ik verder gaan. Want de nieuwe leer zal hier zeker met grote kracht wijzen op de noodzaak tot transformatie van bepaalde lichamelijke tendensen en krachten. Ja, misschien zullen wij - meer geestelijk gezien - bepaalde symbolen van transsubstantiatie krijgen, waarbij geestelijke waarden een zuiver stoffelijke uitdrukking kunnen vinden, mits de juiste inhoud van het wezen naar voren wordt gebracht. Op het ogenblik doet de mens veel onbewust. Hij zal

moeten leren steeds bewuster te zijn. Hij zal moeten leren die kleine gewoontegebaren te begrijpen en bewust te stellen. Hij zal moeten leren bewust te zien, bewust te spreken. Hij zal boven alles moeten leren om dit geheimzinnige gebied van intuïtie te maken tot een deel van zijn eigen persoonlijkheid en van zijn eigen uiting. Dat alles is voorbereiding, maar is nog niet de feitelijke inwijding. Het gemiddeld bewustzijn van de wereld maakt een begin van deze voorbereiding voor allen mogelijk. De werkelijke inwijding is nog slechts voor enkelen onmiddellijk te volgen. Zij is echter niet meer gebonden aan genootschappen of aan besloten scholen.

Het geheim van die inwijding bestaat uit een reeks van ontdekkingen. Allereerst zal de mens ontdekken dat de magie betekenis voor hem heeft. Het magisch denken en het magisch streven schept parallellen tussen onbekende werelden en het eigen ego. Vandaaruit probeert men werkingen te veroorzaken, die in vele werelden gelijktijdig bestaan, zodat de geest in haar eigen wereld even actief is, als in de stoffelijke beslotenheid, waardoor zij zich op het ogenblik moet uiten.

Dit is maar een begin. De tweede fase van inwijding betekent het aanvaarden van een Goddelijke wil boven al het andere. Het betekent een enigszins uitschakelen van de eigen persoonlijkheid en het bedwingen van de krachten in die persoonlijkheid, zodat hetgeen als taak wordt erkend, voor alles kan worden volbracht. Dit kan in sommige gevallen zich op het seksuele betrekken. In andere gevallen betreft het eerder spijs en drank, of zelfs de wijze van rusten, wijze van bezigheid, van verdienen van brood e.d. Is ook deze trap doorlopen, dan zien wij een trap, waarbij het Ik zich bewust wordt van een groter ego, waartoe het in zekere zin behoort. Let wel, ik beweer niet dat de mens slechts een klein onderdeel is van het groter "Ik", bv. van de aarde, maar wel, dat hij daarin volledig bevat is en slechts in een parallel streven daarmee tot een bereiking kan komen.

Volgt hier niet uit, dat u dus in de nieuwe tijd langzaam maar zeker uw bewustzijn moeten gaan richten op de grotere, geestelijke krachten, die in feite uw leven mogelijk maken? Voor de bewustwording betekent dit, dat de eisen die aan de stof gesteld moeten worden, anders moeten zijn. Behoeftte aan een aardgebondenheid is niet zo groot meer. Wel wordt nog nadruk gelegd op het vermogen om ook in een stoffelijk voertuig de materie te hanteren en te manipuleren. Zo zullen wij zien dat de doorsneemens zwakker wordt. Laat u zich niet begoochelen door de sportief gespierde lichamen van jongere generaties. Dit is uiteindelijk schijn vergeleken bij het uithoudingsvermogen dat de atleten vroeger bezaten. Dat, wat thans als een grote ontbering geldt, was alledaags in een nog niet eens zo ver voorbij gegaan verleden.

Langzaam maar zeker zal de mens leren elke functie van zijn wezen te beheersen. De eerste functie die daarvoor in aanmerking komt - zover wij na kunnen gaan - is waarschijnlijk die van het hart. Beheersing van het hart betekent beheersing van de bloedsomloop. Beheersing van de bloedsomloop betekent, dat het lichaam niet meer volgens dierlijke normen gevoed wordt, maar dat bij deze voeding bewust de behoefte ingrijpt. Onder meer zal dit inhouden een sterkere doorbloeding van de hersenen; het zou in kunnen houden een sterkere ontwikkeling van bepaalde lichaamsdelen, die op het ogenblik bijzonder nodig zijn. Maar ook andere krachten, als die bv. van het zenuwstelsel zullen langzaam onder de beheersing van de mens komen.

Verbaast het u misschien, dat deze tijd zoveel neurotici kent? Vele mensen zijn zover gekomen dat hun zenuwstelsel zich los heeft gemaakt van de zuiver stoffelijke normen, maar het heeft zich nog niet aan kunnen passen aan de geestelijke normen. Daardoor zwevend tussen deze ervaringen in, is het niet meer in staat op een juiste wijze in het lichaam de verbindingen te handhaven. Tekens, die misschien onaangenaam lijken, wanneer men ze oppervlakkig beziet. Laat ons niet vergeten dat de inwijding, die op het ogenblik mogelijk wordt gemaakt, gelijktijdig betekent een bevrijding van de stof. U weet, misschien zullen eens uw nakomelingen als vele lichtende bollen zweven door de atmosfeer van een wereld, die geen dierlijkheid en geen strijd om het bestaan meer kent, maar die harmonie voor zichzelf zoekt. En dan zal misschien de laatste trap, die van het denken, de overwinning betekenen op elke materiële uiting, zelfs die van de georganiseerde krachten. Zover zijn wij nog niet.

In deze tijd wordt de nieuwe opbouw gepleegd. Gepleegd, zeg ik. Want deze nieuwe opbouw is schijnbaar een vergriep tegen de waarde van het verleden. Menigeen van jullie zal het lijken alsof het erfdeel van het mens-zijn, het erfdeel van het menselijk bestaan en de menselijke waardigheid te grabbel wordt gegooid, doordat u het nog niet voldoende beseft. Het is zo dat u eist, van al wat geestelijk is, dat het voor u begrijpelijk zich zal uiten, terwijl in feite de kracht van de geest, groter en machtiger dan u, van u eist, dat u zich zult toespitsen op de betekenis van het geestelijke en niet een voortdurende verstoffelijking daarvan zult vergen. Nu hebben de godsdiensten in het verleden altijd een stoffelijke vorm gegeven aan het hiernamaals, een stoffelijke vorm aan God en een stoffelijke definitie van Gods wetten. In deze tijd zal dat verdwijnen. Een schijnbare negativiteit van de nieuwe leer zal ongetwijfeld menigeen doen aarzelen haar ernstig te beschouwen. Zij is een leer die eerder een onthouding predikt dan daadwerkelijke strijd voor God.

U weet, hoe het is gegaan bij de Christenen. Er trok een prediker door het land: Peter van Amiens. Hij riep: "Te wapen. De heidenen bezitten het Heilige Graf". Niemand dacht eraan, dat Jezus verdraagzaamheid, vergevingsgezindheid en zachtheid had gepredikt. Men trok ten strijde en beging vele wreedheden. In de tijd van de Kaliefen murmelde men in de gehele Moslimwereld: "Hij, Die komen zal, Hij, Die gesluiert is, bestaat reeds, de Mahdi". Deze legende is voortgegaan, tot uiteindelijk het fatale gevecht bij Khartoem, waar Gordon slag leverde tegen de waanzinnig geworden derwisjen. De laatste strijd, op een semi-religieuze basis, was al wat vreedzamer. Massa's betogenden met kransen en guirlandes, jonge mannen en vrouwen, zetten zich neer in de straten van de Indische steden en werden door geweervuur verdreven. Zij weigerden te dienen, zij weigerden te helpen, daar, waar onrecht geschiedde. Men heeft velen van hen in de gevangenissen geworpen. Toch zal de taak die Mahatma Gandhi op zich heeft genomen, niet in het vergeetboek kunnen raken, want zij was een teken van een nieuwe geest en een nieuwe tijd. Reeds daar begon voor het eerst - en vreemd genoeg buiten het christendom - de rechtvaardige verdraagzaamheid, die Jezus gepredikt heeft en zich op de wereld openbaarde.

Wat verder gaat gebeuren, zal evenzeer Jezus' leer en Jezus' weg bevestigen, maar ook de weg van anderen. Want de mens moet komen tot beheersing, hij moet zijn inwijding ondergaan en dat kan hij alleen, indien hij meester is van zichzelf. Hij kan alleen werkelijk meester zijn van zichzelf, indien hij een offer kan brengen, wanneer hij enerzijds de kracht van de gemeenschap begrijpt en - mag ik zeggen - de godspenning daarvoor weet te offeren, zoals eens het tiende werd gegeven, opdat de waarheid zou kunnen leven. De wet en het werk van de mensheid vragen hetzelfde. Ook zij vragen offers. Offers, die vaak stoffelijk en financieel zijn, maar die daarnaast ook van meer persoonlijke aard zijn. Ik denk hierbij aan het opofferen van tijd, de noodzaak tot studie. Ik denk hier aan de noodzaak anderen aan te horen en te begrijpen, ook al bevalt het je niet. Ik denk hier aan de noodzakelijkheid om jezelf te zijn en toch gelijktijdig te zorgen, dat je jezelf zijnde, nooit anderen schaadt. Voorwaar een moeilijke taak.

Van daaruit gaat het verder. In de eerste plaats wordt elke inwijding altijd door tekenen vergezeld en door vragen. Waar u ook een inwijding ondergaat, steeds weer zien wij hetzelfde. Het geheimzinnig portaal, de duistere voorkamer, de vragen, de gewapende wachter, dan het geheimzinnig duister, de blinddoek, de vragen en antwoorden, uiteindelijk het licht, de erkenning van al wat rond je bestaat. Deze zelfde openbaring begint hier. Eerst met het wonder, de aanduiding van het geheim. Dan met het duister, het eenzaam zijn in je zoeken naar de nieuwe waarheid. Van daaruit de vragen die in je beginnen te rijzen. Vragen, waarop je zelf een antwoord moet vinden. "Wil ik dit? Kan ik dat? Wil ik God en de mensheid dienen zonder voor mijzelf te eisen? Kan ik mijzelf opofferen? Kan ik van mijzelf afdwingen, dat ik deze gedachte van bewust streven ook metterdaad uitdraag?"

Dan rijst in je het antwoord, waarin je zegt, dat je het geheim wil kennen. Maar voor je het weet, wordt je eenzaamheid verstoord door een onbekende, die je alleen maar aanspreekt en zegt: "Ik denk dat de oplossing van dit of dat geheim te vinden zal zijn".

Dan antwoord je: "Ja, dat wil ik weten". Je meent, dat de inwijding begonnen is, maar zij is er nog niet. Het is alleen maar een toetsen, een proef.

Weer gaat die eenzaamheid door, dan klinkt hernieuwd de stem, nu duidelijker. "Wat wens je?". "Ik wil de oplossing van het geheim, ik wil de beheersing van mijn wezen hebben."

Dan zegt die stem: "Kom nader." Je zou willen gaan, maar je wordt toch teruggehouden. En een derde maal zul je weer datzelfde ervaren. En voor het eerst - dan zijn je ogen nog geblinddoekt - heb je het bewustzijn in een licht te staan. Langzaam aarzelend, nog niet wetend hoe, worden je paden plotseling geleid in heel andere banen, dan je ooit had verwacht.

Dan zie je rond je mensen die gelijk streven. Je ontmoet ze op alle wegen, op alle paden. Je kent ze nog niet. Dan krijg je je taak. Er wordt je iets gegeven. De ene keer is het een boek, de andere keer is het een mens die je moet helpen. Soms is het alleen maar een flitsende gedachte, soms de behoefte om een stoffelijke opbouw te helpen realiseren. Daarin ontdek je dan plotseling iets van eeuwigheid. Het is, alsof heel in de verte een stem een naam fluistert, de eerste letter versta je, meer nog niet. Je keert terug en nog eens terug. En steeds weer wordt je een taak gegeven, en steeds weer wordt jou voor die taak de kracht gegeven en, wanneer het nodig is, het werktuig. Wanneer het nodig is, dat je rijkdommen bezit, worden ze je gegeven. Wanneer het nodig is, dat er een welsprekendheid in je opkomt, je hebt ze. Moet je wonderen doen en genezen, de kracht wordt jou gegeven. Moet je iets opbouwen, de kennis komt je als het ware aangewaaid. Maar achter deze dingen steeds weer de behoefte om door te dringen en geheimen te ontsluiten. Duidelijker en duidelijker gaat zich voor je vormen een beeld van de geestelijke noodzaak en de geestelijke behoefte.

Dan meen je misschien, dat je nú binnen kunt gaan. Maar wanneer je verder gaat, wanneer je die mensheid verlaat, dan sta je in diezelfde eenzaamheid. In die eenzaamheid komt dan de leer, die o.a. door de nieuwe wereldmeester in moderne taal en termen wordt gebracht, de leer van de eenheid met God. Je zult in je eenzaamheid moeten leren die eenheid te accepteren. Al dat andere lijkt plotseling poppenkast. Het was nodig, maar meer ook niet. Dan ervaar je voor de eerste keer bewust en beheerst de Lichtende Krachten. Voor het eerst ben je je bewust van je geestelijke wezen en wat je daarmee doet. Niet meer de vage onbeheerste droom, maar het bewust zeggen: "Nu wil ik weten, wat ik geestelijk ben. Wat is mijn geestelijk doel? Wat is mijn geestelijke taak in de openbaring?" Wanneer dat is gebeurd, beseft en verwerkt, ben je adept. Dan ben je niet alleen meester van bepaalde gedachten of geheimen. Je bent meester van je lichaam, je kunt het omvormen en dwingen te beantwoorden aan je eisen. Je kunt oud of jong zijn, zoals het nodig is. Je kunt jezelf verplaatsen, als gedragen op de vleugelen van de wind, je kunt je openbaren op meerdere plaatsen tegelijk.

Dat is nog niet voldoende. Op de duur zul je leren elke stoffelijke vorm van je af te werpen en slechts jezelf in de stof te realiseren wanneer dit voor je taak noodzakelijk is; verder niet. Wie dat punt heeft bereikt - en dit is voor sommigen in dit leven praktisch geheel reeds te realiseren, maar zeker voor de meesten reeds in het nu volgende geestelijk bestaan - dan ben je één geworden met de nieuwe mensheid. Een mensheid, waarover ik schertsend sprak als ballen van kracht, die door de ruimte dwalen. Dan zult u een nieuw soort leven leren kennen, niet ontheven van de stof, maar één daarmee, want de bewustwording, de geestelijke bewustwording, kan niet voleind worden, zelfs wanneer men de stof beheerst. Men zal alle sferen van de geest moeten kennen en beheersen, voordat de laatste fase daarvan intreedt. In elke periode van wording is er een inwijding in het geestelijk geheim en in de geestelijke kracht, maar ook in het noodzakelijk streven in de bestaande vorm. Van het begin van de wereld af hebben deze dingen bestaan. De mogelijkheden worden steeds groter.

In uw tijd roept een stem om een nieuwe weg te gaan en wijst u een nieuwe schrede. Misschien zal men ook deze eens Verlosser noemen, maar hij kan het niet zijn. Hij kan slechts diegene zijn die u toont hoe u zelf uw wegen moet gaan. Dit, en langs de weg van het magisch kennen en streven, en langs de weg der innerlijke ervaring, en langs de weg der beheersing, is uw mogelijkheid om onder meer ons werk overbodig te maken en zelf deel te worden van die grote gemeenschap, waarin wij reeds de grote vreugde van het bestaan kennen.

Hiermede dank ik u voor uw aandacht. Zou u hieromtrent opmerkingen hebben, dan kunt u deze de volgende spreker meedelen.

Goedenavond.

DE WEG TUSSEN THEORIE EN PRAKTIJK

Goedenavond, vrienden.

Laat ons eerst de restjes van mijn voorganger opruimen, indien het nog nodig is.
Nog commentaar?

Reactie: Ik wil opmerken, dat deze inwijding geheel in overeenstemming is met hetgeen wij in onze groep ondergaan.

Antwoord: Niet alleen daar, maar dat gaat niemand een jota aan, daarvoor heet het juist inwijding. Het symbool van heden moet de geestelijke werkelijkheid van morgen worden.

Reactie: Zou u willen spreken over:

DE WEG TUSSEN THEORIE EN PRAKTIJK

Antwoord: Dat is een heel eigenaardige weg, die lijkt net elastiek. Degene die sterk is, vindt de weg kort, degene die gaarne droomt, vindt ze oneindig lang. De weg tussen de theorie en de praktijk: een weg, die ongetwijfeld bezaaid is met valkuilen en hinderpalen, die de meeste mensen zó goed kennen, dat zij steeds vergeten erom heen te gaan. Een van de meest bekende hinderpalen tussen theorie en praktijk zou je kunnen noemen: het goede voornemen. "Ik weet, dat dat niet goed is", zo redeneert men. "Nu op het ogenblik zou ik het nog wel willen doen, maar in het vervolg doe ik het nooit meer". Het blijkt wel, dat dit de methode is, waarbij je van start gaat, zonder maar één stap in de goede richting te doen.

Een tweede hinderpaal is wel de vraag: "Ja, dat is nu wel theorie, maar kan ik in mijn omstandigheden dat nu wel verwerklijken?" Wij vinden bv. de uitdrukking daarvan bij sommigen die zeggen: "Jazeker, Jezus heeft gezegd, dat je alles achter moet laten. Geld en goed en alles, wat er bij hoort. Ja, in Jezus' tijd kon dat, maar in onze tijd had Hij dat ook niet meer gedaan", waarop zij rustig verder gaan zich ten koste van anderen te verrijken. U zult begrijpen dat dit een absoluut foutief standpunt is. "Ja, ik ben nu zover opgeschoten, ik kan mijzelf wel enige ontspanning gunnen. Ik heb zo hard gestreefd, een beetje rust komt mij wel toe". Dat betekent meestal, dat je net zo lang blijft slapen, sluimeren of rusten, totdat je weer op het punt van uitgang bent teruggekomen.

De weg tussen theorie en praktijk is op zijn minst genomen een zeer eigenaardige weg, die helemaal niet moeilijk is, ook al denkt u misschien van wel, maar die alleen betekent, dat je al je eigen zinnetsjes, je lustjes, je pleziertjes, je angst voor consequenties ook terzijde moet zetten. De theorie bv. van hetgeen wij prediken, zegt: wees verdraagzaam, maar blijf jezelf. Dus: laat je niet teveel onder de voet lopen. Dat is voor sommigen aanleiding om te zeggen: "Natuurlijk, wij hoeven niet tegenover iedereen verdraagzaam te zijn. Die mensensnuit bevat mij niet. Bah, viezerik....." "Ja, maar wij zijn toch tegenover anderen verdraagzaam?" Ho, wacht even. Zolang als die ander jou niet iets doet, wat het noodzakelijk maakt voor het behoud van je eigen geestelijke integriteit, voor het voldoen van je stoffelijk verplichtingen volgens je beste weten, ben je verplicht om ook tegenover die mens verdraagzaam te zijn.

Zo heb je verschillende soorten van theorie en praktijk. Aardig voorbeeld hebben wij kort geleden te horen gekregen. Het schijnt ook bij u ruimschoots bekend te zijn, namelijk het verschil tussen de theorie, dat alle mensen voor God gelijk zijn, zeker in een democratie, en de veroordeling van een paar kleine negerjongetjes, omdat zij zich door een blank meisje hadden laten zoenen..... Ja, daar zijn wij ook van op de hoogte. Nu kan men natuurlijk zeggen: "Ja, dat gebeurt daar!" Maar gebeurt het ergens elders ook niet? In theorie zijn wij, Nederlanders - dat ben ik in mijn laatste incarnatie ook geweest - buitengewoon ruim van opvattingen, buitengewoon gastvrij, behalve voor die Indonesische snoeshanen. Wat moeten wij met die

Ambonezen? En dan moet je daar die vuile rotjood zien lopen..... Zie je daar die idiote vent, met dat pleeborsteltje, dat is vast een Amerikaan. Zo wijd van opvatting zijn wij.....
De theorie, vrienden, is reuze gemakkelijk. De theorie van het goede is zelfs zó gemakkelijk, dat de duivel zelf er niet om heen kan goede theorieën te schrijven. Alleen de verwerkelijking ervan is de moeilijkheid, omdat een verwerkelijking niet alleen vraagt om de schone droom en de schone gedachte, maar het aanvaarden van het erkend juiste. Dat vraagt heel wat meer zelfbeheersing, dan je zo op het eerste ogenblik zou zeggen.

Voorbeeld, u bent gewend veel uit te gaan, veel druk rond te lopen. Komt de dokter bij u. Hij maakt u duidelijk dat er iets niet met u in orde is. U moet rust nemen. Veel rust. Ja, natuurlijk veel rust. Vijf minuten zitten. Radio, boek. Ik zal toch even naar die vriendin toegaan. Wij moeten nog even de afwas doen. Ik moet nog even.... Ik moet de krant hiernaast brengen..... Daar gaat je rust. Men maakt zich over kleinigheden veel drukker dan noodzakelijk is. Men is niet in staat gebleken de theorie tot praktijk te maken, omdat men de theorie teveel vergat. Je zou dus de theorie moeten gebruiken als een soort van wekker. Elke keer, wanneer je een handeling pleegt, moet die theorie zeggen, dat het niet deugt, ofwel dat het goed is.

Verder komt het ook wel eens voor dat wij een theorie kennen, waarvan wij niet zeker zijn. "Alle mensen zijn uw broeders." Volkomen waar. Mooie theorie. Maar wat doe je dan, als die broeder klaar staat met een machinegeweer om je tot ex-familieid te bevorderen? Een moeilijke vraag. Klaarblijkelijk is de theorie niet helemaal juist. Niet alle mensen zijn broeders in de vredelievende en vreedzame zin. Dus zullen wij onze theorie zover moeten herzien, dat wij het broederschap als verplichting dragen tegenover elke mens, zoals je die aanvaardt tegenover je eigen familieleden, maar met hetzelfde recht om hen te beperken in hun onrechtmatige handelingen.

De geestelijke theorie is misschien de moeilijkste theorie van allemaal. Omdat naarmate een theorie abstracter wordt, althans minder op de onmiddellijke werkelijkheid slaat, zij het dromen daarover vereenvoudigt. Het is voor ons heel gemakkelijk te dromen over een zonnig zomerland, waarin wij gezellig arm aan arm ronddartelen, de leringen ontvangen van een hoge geestelijke leider, ons verheugende in alle lichtende krachten die rond ons zijn. Maar om dit zomerland reeds nu te verwerkelijken, hoe moet je dat nu doen? Tussen deze theorie en een mogelijke praktijk schijnt geen verband te zijn. Dat maakt het voor ons heel wat makkelijker. Wij vertrouwen erop, dat wij in zomerland kunnen komen en de voor de rest gaan wij onze gang.

Die moeilijkheid ontstaat doordat men zich wel bewust is van het feit, dat men een geest heeft, maar meestal handelt, alsof men er geen bezit. Vandaar dat geestigheid zelfs op deze wereld vaak minder wordt gewaardeerd dan een geesteloos en zouteloos gepraat. Typisch verschijnsel. Men wil niet doordringen in de kern der dingen. Men aanvaardt ze wel, maar handelt er niet naar. Als je weet dat je een geest hebt, wanneer je weet dat die geest een bepaalde bewustwording doormaakt, dan moet je je hele leven voortdurend blijven richten op die geest en niet op wat de buurman zegt, of de mogelijkheid om volgende week de toto te winnen.....in zijn nieuwste vorm, met waardebou, voetbalpool..... Overigens, daar is strijd over. Het leuke van het geval is namelijk dit: bepaalde christelijke partijen willen de naam veranderd zien van voetbalpool in "pool des verderfs"...

Dat is ook een kwestie van theorie en praktijk. Een theorie is namelijk dat alle kansspel niet goed is, niet deugt. Toch bevinden zich onder hen handelsmensen, die vaak zeer grote risico's nemen met aandelen in maatschappijen. Dat is klaarblijkelijk in hun ogen geen kansspel. Het brengt ons meteen op een van de grootste en lastigste hinderpalen die wij op de weg tussen theorie en praktijk tegenkomen, namelijk dat het kleine, zelfs wanneer het anderen betreft, veroordeeld mag worden, terwijl wij van onszelf eigenlijk het grotere wél mogen dulden, omdat wij bij onszelf redeneringen aanvaarden, die wij bij een ander verwerpen. Wanneer u een theorie in de praktijk wilt gaan brengen, is de eerste noodzaak, het eerste vereiste, dat u van uzelf evenveel eist, als u van een ander zou eisen. Ja, dat u van uzelf meer eist, omdat u zichzelf beter kent en dus uw eisen nauwkeuriger en duidelijker kunt stellen, dan ten overstaan van anderen mogelijk zou zijn.

De theorie die het meeste opgang doet, is de theorie van een God, Die voor ons zorgt. Men zegt: God heeft gegeven, God heeft genomen, de Naam des Heren zij gezegend. Men roept: Het was Gods wil, dat ik rijk (arm) zou worden, enz. Men zegt: Het is de wil Gods, dat wij zus of zo..... Maar niemand is in staat, klaarblijkelijk, om deze theorie in de praktijk om te zetten en te zeggen: hier ben ik, laat Gods wil zich maar aan mij voltrekken. Het is gek; als zij moeten wachten op Gods wil, zijn zij er nog banger voor, dan voor de deurwaarder. Dan zijn zij op de vlucht, want: "Wij moeten dan uiteindelijk toch voor onszelf zorgen. God helpt, wie zichzelf helpt enz." Maar is dat juist? Als Gods wil zich aan ons openbaart, hoeven wij niets te gaan doen, dan te gaan zitten en God Zijn wil te laten volvoeren. En klopt dat niet, dan klopt ook dat andere niet. Dan is klaarblijkelijk niet alles wat ons gebeurt, Gods wil.

Op deze manier is het verschil tussen theorie en praktijk over het algemeen groot en soms lijkt het zelfs of deze beide onverenigbaar zijn. Maar vanuit mijn standpunt - en dat is heus een standpunt van iemand die stoffelijk ook voldoende klappen en schoppen heeft gehad en ook voldoende gemeenheden heeft uitgevoerd om te weten wat een ander bedoelt, wanneer hij zoiets doet - ik kan zeggen: wanneer wij een theorie hebben, dan deugt die niet, tenzij wij in staat zijn deze zelf in de praktijk na te streven en op den duur te verwezenlijken.

Niemand kan verwachten dat je de weg van theorie naar praktijk in één schrede volbrengt. Maar wanneer een theorie goed is, móet zij toe te passen zijn. Indien wij ons hele wezen inzetten voor datgene, wat volgens ons denken en geloof, goed, zuiver en juist is, dan zullen wij op de duur - zij het vaak ten koste van veel strijd - leren de theorie in de praktijk te brengen en al datgene wat als loon aan die volbrenging verbonden is, voor onszelf te ervaren. Er is geen tussenfase, waarin je de theorie tijdelijk kunt bewaren als iets voor later. Al, wat op dit ogenblik als juist erkend wordt, kan op dit ogenblik ook volbracht worden, mits men geneigd is de offers te brengen, die dit vergt. En dat, wat je geestelijk erkend hebt, dat móet je volbrengen, op straf van een steeds groter gevoel van onvolmaaktheid en onvolledigheid, een uiteindelijk versuffen, waardoor je geestelijk en stoffelijk geen stap meer verder komt. Dát kunt u van mij geloven, dat heb ik aan de lijve ervaren.

De weg tussen theorie en praktijk kun je de naam geven van de wil. Wanneer je werkelijk wilt, met al je krachten en vermogens, dan kun je elke theorie, die juist is, precies in de praktijk brengen. Wanneer die praktijk onmogelijk blijkt, is de theorie ook niet in orde. Elke theorie moet gebaseerd zijn op feiten en feitelijke mogelijkheden. En blijkt - volgens ons denken - deze theorie mogelijkheden te bevatten, zullen wij ze in de praktijk moeten verwerkelijken, of erkennen, dat theorie noch praktijk voor ons zin hebben, dat wij onszelf en de hele wereld zitten te beduvelen met een comédie, die wij misschien dan noemen: hoog geestelijke waarheid, of economische, wetenschappelijk theorie, terwijl wij in feite anders leven, anders zijn en anders doen. Om een theorie aan de praktijk te toetsen moet je zelfstandig werken en leven; moet je alles doen om die theorie voor jezelf tot waarheid te maken.

Als voorbeeld: wat wij hier meestal geven is in mindere, of meerdere mate zedenleer, doorspekt soms met enkele wetenschappelijke en filosofische betogen. Maar wanneer u ons vraagt, hoe zit het nu met het hiernamaals, dan zeggen wij in negen van de tien gevallen: Wacht maar, tot dat je zelf er komt. Dan pas heeft die theorie voor u waarde. En wanneer wij het u nu als wetenswaardigheid vermelden, verwachten wij niet, dat u daar uw leven op baseert. Uw leven moet u baseren op datgene wat hier en nu mogelijk is, volgens uw beste weten, volgens uw beste kunnen. Alleen datgene, wat nu voor een verwerkelijking vatbaar is - zelfs indien die verwerkelijking, eerst alleen innerlijk is - heeft waarde.

Wanneer u streeft naar een groter geestelijker inhoud, dan kunt u dit zeker op aarde bereiken. Er zijn vele theorieën die het mogelijk maken. Maar eerst door u praktisch helemaal daarop in te stellen, kunt u het innerlijk beleven. Dan kan een ander zeggen, dat die theorie onzin is en dan heeft hij misschien gelijk. Want wat voor u juist is - gezien uw geestelijk inzicht, gezien de lering en opvoeding en al wat er bij hoort - kan voor een ander onbegrijpelijk zijn. De theorie van de magiër kan heel vaak in de praktijk worden omgezet. Dat is trouwens ons ook wel gebleken, in het verleden en in de moderne wetenschap. Er waren er velen, die zeiden, dat het onmogelijk en wonderbaarlijk was en dat het niet voor hun paste. Gezien het feit, dat zij niet voldoende inzicht en doorzicht hadden, niet voldoende moed en durf om zich te wagen in het gebied van het

onbekende, hadden zij gelijk. Voor hen was dit onzin, maar die onzin had een praktische waarde.

Zo is het ook met esoterie. Esoterie is gericht op het innerlijk. Een ander kan niet begrijpen wat het betekent, maar u zult het weten wanneer u daaruit Licht, helderheid van gedachten en kracht kunt putten. Ik zeg niet, dat u elke theorie voor alle mensen moet kunnen verwezenlijken. Maar wel, dat een theorie, die je voor jezelf verwezenlijkt, of door het nastreven ervan, althans duidelijker, meer kenbaar en eenvoudiger maakt, slechts dan zin heeft. Ik ben het eens met dat wat zij hier op aarde zeggen, alleen met dit verschil. Ik zeg er uitdrukkelijk bij, dat men over het algemeen op aarde er genoeg mee neemt, een ander de juistheid van een theorie te doen bewijzen, maar dat houdt dan nog niet in, dat zij voor u van waarde is. Wij kunnen wel zeggen, dat het eten van overvloedig traan en walvisspek voor u gezond is, want voor een Eskimo is het dat ook. Maar als je bv. een Spanjaard op dat dieet zet, dan heb je grote kans, dat de dokter met een rouwmoedig gezicht zegt: aan deze theorie is mijn patiënt gesuicmeerd..... Waarmee hij bedoelt, dat zijn patiënt het hoekje is omgegaan. Dan deugt dus, wat voor de één goed is, voor de ander niet. Dat is met theorieën hetzelfde geval. Neem daarom nooit een algemene theorie aan en neem voor uzelf nooit aan als bewijs, dat iets goed is voor u en nastrevenswaardig, omdat een ander ermee resultaat heeft behaald. Maar wanneer u denkt, dat het begeerlijk is en dat het mogelijk is, streef ernaar met heel uw wezen, stof en geest, tot dat u het bereikt hebt, hetzij stoffelijk - wat op zichzelf misschien aangenaam is - hetzij geestelijk, wat belangrijk is, niet alleen voor dit, maar ook voor latere levens.

Wanneer je bewust bent van de betekenis van de geest, ga dan nog een stap verder en zeg: datgene, wat ik geestelijk bereik, wat ik van theorieën verwerklijk, is waardevoller, dan ik ooit in de stof bereiken kan. Als het een weg was van theorie tot praktijk, dan zou ik zeggen: als je een theorie hebt, loop je eerst een eindje rechtuit, totdat je voldoende inzicht hebt in je theorie en voldoende afstand gevonden om haar een beetje objectiever te overzien en daarna sla je links de hoek om, je loopt weer een eindje rechtuit, dan tweemaal rechtuit, dan ben je aan het einddoel.

Je lacht er misschien om, maar het is een feit: als je een theorie hebt en je gaat haar toetsen, dan zal je eerst het tegendeel ervaren, dan ga je weer tot dezelfde beschouwing over, dan ga je het goede ervan ervaren, dan win je de kracht eruit en dan heb je je doel bereikt. Voor elke mens is de theorie verbonden met de praktijk door zijn vermogen om door zelfstandig en persoonlijk streven de theorie tot een werkelijkheid te maken. Dan kan een schoenpoetser miljonair worden, dan kan een schijnbare dwaas een bekend geleerde worden, dan kan de grootste zondaar op aarde een lichtende geest worden zonder gelijke.

De doorsneemens is niet in staat de indrukken van zijn totale wezen zó snel tot een mentaal beeld en een formule over te brengen, dat hij bereid is daarover onmiddellijk een woordenwisseling te beginnen.

Reactie: U heeft een snelheid van denken, waar wij het niet bij kunnen halen. Dan is het maar een eenzijdig partijtje.....

Antwoord: Zo eenzijdig zou het zijn, wanneer u zich zou realiseren, dat u even vlug kunt denken als wij, omdat u, beschikkend over precies dezelfde geest, waar ik nu al een hele tijd in leef - zij het dan úw geest en niet de mijne - over dezelfde vermogens tot rationalisatie, samenvatting en met enige training ook, tot uitdrukking. A priori, dat u niet in staat zou zijn het tegen mij op te nemen is een miskennen van mogelijkheden in uzelf, als zodanig een theorie, die klaarblijkelijk door de praktijk wordt bevestigd, maar die heel gevaarlijk is, omdat - vanuit de praktijk zoekend naar de theorie - hier de mogelijkheden, die theoretisch en op de duur voor u allen praktisch aanwezig zijn, helemaal over het hoofd zou zien.

Reactie: Op den duur.....

Antwoord: Inderdaad, omdat iedereen namelijk eerst zijn gewoonte om 20 keer te denken en niet een gedachtenbeeld als zodanig te vatten, moet afwennen.

Mag ik eens wijzen op een heel eigenaardige denkgewoonte? Wat ik in feite heb gezegd is hier door 9/10de wel aangevoeld. Dus in feite, begrepen. Maar men stelt zich er niet tevreden mee begripen te hebben, men wil ontleden. Eerst wanneer het ontleed en tot zijn bestanddelen is

teruggebracht, meent men erop in te kunnen gaan. Is dat eigenlijk geen fout? Wanneer u het totale denkbeeld hebt, is dat even waardevol als bv. een levend lammetje. Als u de zaak ontleed hebt, zal door uw opvoeding, door de tijd, die er over heen is gegaan en andere indrukken, vaak van het leven van de idee niet veel meer over blijven dan lamsboutjes en ribbetjes, die bij de slager in de etalage liggen.....

Als een mens wil leren om zo snel te denken, dan moet hij leren om een concept van een geheel voor zichzelf te vormen, daaruit de essentiële bestanddelen van dit begrip te formuleren, zonder zich om de bijkomende woorden, omstandigheden en dergelijke te bekommeren. En te handelen en te reageren op deze door hem begrepen kern. Op deze wijze kunt u in zeer korte tijd zeer veel leren. Dat is praktijk, die u kunt volgen, wanneer u deze theorie wilt aanvaarden, want voor u is het theorie, totdat het u praktisch is gebleken, dat het u werkelijkheid is.

Maakt het voor u een groot verschil, of u een landschap ziet in Indië, of in Nederland? Ook wanneer u dat landschap in Indië nog nooit hebt gezien? Zo is de geestelijke beroering - als ik de vergelijking mag gebruiken - van dit onderwerp hetzelfde, omdat in feite de inhoud van alle dingen gelijk is. Bij alles wat wij trachten te brengen, wordt direct of indirect, de essence van het Goddelijke gebracht, zoals wij die ervaren in alle dingen, en omschreven in een bepaald probleem, in een bepaalde visie, in een bepaalde stelling. Wanneer u de verbinding met het Goddelijke, de mogelijkheid tot volmaaktheid, a.h.w. aanvoelt in een bepaald aspect, dan zult u even spoedig van een onbekend probleem zeggen: dat is hier klaarblijkelijk het belangrijkste. Als u zegt, wanneer u voor het eerst een Indisch landschap ziende, zegt: Hé, de temperatuur, het zonlicht, de palmen, de eigenaardige bomen en planten, dit is tropisch.

Op dezelfde manier moet u leren dus niet te ontleden, maar te zeggen: dit is het landschap, dit is de sfeer, dat is dus de globale betekenis. Vandaar uit kun je altijd nog overgaan tot het detail. Elke schoonheidsontroering kan eerst ontstaan vanuit een mentaal beeld, waardoor bepaalde associaties ontstaan, die de ontroering wekken. De functie van het mentale is bij het landschap en bij het probleem precies gelijk. Een omvatten van een geheel, waarbij de details misschien in dit beeld wel inpassen, maar verwaarloosd worden, waar de totale indruk een onmiddellijke reactie en vaststelling mogelijk maakt.

Wat ik in dit half uur heb beweerd, namelijk het verschil tussen theorie en praktijk is, dat de theorie de voorstelling is, doch dat de praktijk het inschakelen van de wil vergt om tot een praktische beleving van de theorie te komen en haar werkelijke mogelijkheid vast te stellen.

Goedenavond.

ESOTERISCHE VERHALEN

Goedenavond, vrienden.

Wanneer wij ons nu weer wat gaan wijden aan esoterie, voel ik mij geroepen weer eens een verhaal te vertellen.

DE DWAAS EN DE SPIEGEL DER WAARHEID

Het is gebeurd toen dat China nog Kathai genoemd werd. Heel lang geleden. Er waren natuurlijk rijken en wijzen, filosofen en bedelaars en dwazen in dit rijk. Een van deze dwazen had een bijzondere roep verworven. Soms ging hij over de straten en sprak een ieder aan en zei de meest zonderlinge dingen.

Tot een waardig mandarijn sprak hij: "Heer, uw ezel draagt u al zo lang. Wanneer zult gij uw ezel dragen?"

Tot een filosoof sprak hij en zei: "Gij, die denkt over de hoogste waarden, kunt gij mij vertellen, wat een enkele penning waard is?"

Men lachte om hem en zei: "Zo dwaas als deze, is er geen". Uiteindelijk beging hij een daad, waardoor hij werd verjaagd uit de stad waar hij woonde. Toen een heer met krijgers binnentrok en met veel sabelgeweld rammelend door de straten reed, toen kwam de dwaas en, alsof hij eer betoonde, knielde hij neer en riep: "O heer, hoe hard rammelt uw sabel, wanneer gij voor de vijand staat?" En het was een gunst - omdat hij een dwaas was - dat hij zijn hoofd niet verloor. Hij doolde rond en kwam uiteindelijk terecht in een van die kleine kloosters, die ergens in de vlakten en bergen verborgen zijn. Daar werd hij opgenomen door de monniken. De abt, hem ontvangend met alle eer en waardigheid, zei: "Ziet, hier, over de purperen velden. Dit is het land dat de Goden hebben geschapen. En als de nevelen 's avonds opkomen, brengen zij ons de gedachten die ons nader brengen tot het pad van het algehele Licht."

Toen glimlachte de dwaas en zei: "Heer, indien gij Licht spint uit nevelen, hoeveel nevelen hebt gij dan reeds gemaakt uit het Licht, dat gij reeds bezit?"

Toen zei de abt: "Of gij zijt een zeer grote dwaas, of gij zijt een wijze". Hij nam hem mee naar een hal, waar te midden van vele godenbeelden een spiegel hing. Van brons gepolijst, met zilver belegd, weerkaatste deze spiegel vreemd en vervormd de beelden van al, wat voorbij ging. Men noemde deze spiegel: "Spiegel der Waarheid".

Toen beiden neerknielden voor deze spiegel, zei de abt tot de dwaas: "Zeg mij, wat ziet gij hierin?" "Ach, Heer", antwoordde de dwaas, "ik zie mijzelf, gehuld in rijke gewaden. Welk een dwaasheid".

De abt schrok, want de dwaas was niet gehuld in rijke gewaden. Er was hem dus een ander beeld getoond dan in werkelijkheid. Hij zei: "Zeg mij dan snel, wat voor gewaden draagt gij?"

Toen glimlachte de dwaas en zei: "Mijn kleed, o, Heer, is gemaakt van het purper der nevelen. Mijn schoenen zijn gemaakt van de volle bruinheid van de klei uit de grond en mijn hoed is hemelsblauw als de hemel zelf."

"Gij spot met mij", zei de abt. "O Heer", zei de dwaas, "hoe zou ik met iemand van uw wijsheid kunnen spotten? Gij doorgrondt immers alle geheimen?"

Waarop de abt, enigszins nijdig, zei: "Dwaas. Geef mij eerlijk antwoord op mijn volgende vragen, of ik doe u weggagen uit het klooster met stokslagen. Ziet gij mij in de spiegel?"

"Zeker, Heer".

"Hoe ziet gij mij?"

"Uw hoofd, o, eerwaardige, is wel zeer groot. Het lijkt haast een waterhoofd, zo gedrochtelijk. Maar uw lichaam is klein".

De abt, woedend geworden, wilde reeds de dienaren roepen, toen met een zilveren klank de tempel werd gevuld met een stem der waarheid. Het was, alsof zij zinderend uit de spiegel kwam. Deze fijne stem zei: "De dwaas heeft recht op zijn kleed. Want zijn geest hult zich in de schoonheid der aarde. Daardoor is hij een vorst, wiens rijkdommen slechts weinigen kunnen schatten. Gij heer, eerbiedwaardige abt, gij hebt uw hoofd gevuld met vele gedachten en uw lichaam in rust laten verkommeren. Zo is ook dat beeld juist".

Toen zei men: "Hier is een wonder geschied. Laat ons de dwaas tot abt kiezen, waar blijkt, dat onze abt een dwaas is", en men zei hem: "Heer, gebied over alle monniken".

De dwaas glimlachte en zei: "Laat ons eerst gaan eten, want ik heb honger".

Ofschoon dit bevel onverwacht kwam, verheugde men zich in een volle maaltijd. Daarop zei de dwaas: "Laat ons zingen want ik verlang naar vrolijkheid". Men zong.

Toen wilde men gaan slapen, maar de dwaas zei: "Hoe schoon zou het zijn, wanneer in het duister van de nacht fakkels een spel van licht zouden zijn" en hij zond iedereen uit met een fakkel om, kris kras lopende, voor hem een schouwspel te scheppen, dat hij begeerde. Toen zij vermoeid terugkwamen, zeiden zij: "Was het wijs om deze dwaas als abt te nemen en onze abt af te zetten?"

Zo vroegen zij hem: "Heer, ga voor de spiegel der wijsheid en zeg ons, wat zij toont".

Toen glimlachte de dwaas, ging voor de spiegel staan en zei: "Ik zie één wijze voor een leger van dwazen. Want gij hebt gemeend in de kleine wijsheid, die ik bezit, uwe wijsheid te erkennen. Doch wie zijn eigen wijsheid zoekt te erkennen in anderen, is een dwaas. Want hij spiegelt zich niet in een oppervlak, dat waarlijk weerkaatst, doch in een belachelijke spiegel, die allen misvormt. Wanneer ik hier zie, zie ik een wijze. Ik heb de schoonheid gevonden en u deel gemaakt van de schoonheid die ik bezat. Gij allen echter zijt dwazen, want gij hebt gedacht in mijn dwaasheid uwe wijsheid weer te vinden".

Toen heeft men de oude abt, ondanks zijn hoofd vol geleerdheid, wederom op de troonzetel doen plaats nemen. Men wilde de dwaas verjagen. Doch de abt zei: "Wanneer de waarheid spreekt voor de dwaas, laat hem zijn rijkdommen" en hij gaf hem een kleine kluis, waarin de dwaas gelukkig leefde, tot eindelijk met de morgennevel zijn ziel kon opstijgen tot de hemel.

U vraagt uzelf af, wat dit kleine verhaal beduidt. Sommige van ons zijn zich hun dwaasheid bewust. Zij vragen dingen, die iedereen belachelijk vindt. Zij handelen soms op een wijze die men onverenigbaar vindt met de waardigheid van een geestelijk bewust mens. Deze dwazen zijn rijk want in hun dwaasheid erkennen zij God in hun wereld. Zo zijn alle rijkdommen hun een kleed en Gods Licht zelf is hen een gedachte geworden. Maar velen van hen, die vol wijsheid, verwonderd opzien naar de problemen die de dwaas durft stellen, denken te veel en handelen te weinig. Men mag echter niet denken, dat de dwaas de leider kan zijn van de mensen, nooit. Nooit zal hij in staat zijn een ander te leiden. Hij kan slechts zijn gedachten geven en verder trekken, zoals een vogel, die in zijn vlucht een ogenblik pauzeert, met een lied de mens verkwikt, en verder trekt. Sluit men hem in een kooi, zijn zang wordt droef en is van alle flonkering beroofd.

Zalig zij, die dwazen zijn en zich niet binden. Gelukkig zij, die wijzen zijn en hun eigen dwaasheid beseffen. Maar gelukkig bovenal degene, die de Goddelijke kracht vinden in al wat hem omringt, zich kleden in Zijn geschapen schoonheid, zich verlustigen in de klank en het Licht, die Hij heeft gegeven. Want zij kennen de hemel reeds, voordat hun geest vrij is gekomen van een stoffelijke belemmering.

SPROOKJE

Er is een tijd geweest, dat de heksen door de lucht vlogen en de tovenaars op de rug reden van hyena en wolf. Dit was ook de tijd, dat de mens soms gedreven door het kwaad, zong tegen de maan en in wolvengestalte, of hyenagedaante, rondsloop over de wereld. De tijd van de afzichtelijke wonderen. In deze tijd was er één, die een eenzame en verlaten tempel bezocht en daarin zeer schone vrouwen ontmoette. Zij bekoorden hem met hun sierlijk gebaar, met hun sierlijke beschrenkte gang en met de hoge zang, waarmee zij het zuchten van de wind begeleidden. Hij keerde vele malen terug tot hen en huwde een van hen, maakte haar tot de zijne, haar dragend in het rode baldakijn, dat voor de poort zijner voorouderen stond. Lange tijd leefde hij zeer gelukkig met haar. Doch eindelijk ontdekte hij dat wanneer de maan hoog stond, de natuur in het witte licht gebaad als een zee van krijt rond de stad lag, zij zwarte vlerken spreidde en in de verte uitvloog.

Toen werd het hem bang te moede. Zo wapende hij zich met de wapens van zijn vader en met de spreuken die een wijze hem neerschreef als beveiliging tegen de machten van het kwaad.

Toen het weer volle maan was, bespiedde hij zijn vrouw. Hij zag hoe zij zich ontkleedde, zich besmeerde met een geheimzinnige zalf, om vervolgens, plotseling gewassen vlerken spreidend, door het geopend venster over de tuin weg te vliegen.

Voor zich nam hij dezelfde zalf, maar hij ontkleedde zich niet. Ook hem werden vleugels plotseling gegeven en met een wijde vlucht ging hij haar na, over bergen en dalen, over de wijde vlakten, waar de rijst groeit en over de sombere vlakten, waar alleen maar de wind zijn honend geloei laat horen. In de grootste eenzaamheid vond hij velen demonen tezamen.

Neerdalend als getrokken door onzichtbare kracht, vroeg hij zich af, wat hij te midden van heksen en demonen doen moest. Hij nam zich voor zijn vrouw te doden, opdat het kwaad in haar verzegeld zou zijn, al zou het hem zijn laatste adem kosten.

Doch toen hij het zwaard trok, het was een speeltuig geworden en nutteloos in zijn handen. Toen greep hij naar de talismans, voor hem gemaakt door de wijze priester. Zij werden tot vlinders en fladderden vrolijk rond, te midden van alle demonie en heksen die er waren.

Toen, wanhopig geworden, riep hij de naam van de grootste Goden uit, maar de aarde beefde niet. Het gelach van hen, die rond hem waren, klonk hem honend in de oren.

Toen wilden zij hem meetrekken in een dans, maar hij wilde niet. Hij bleef sterk, als verwassen met de grond. Uit de aarde putte hij zijn kracht, tot het daglicht werd en allen met vreemde vlerken terugtrokken naar hun eigen woning.

Maar hij, die sterk was geweest, bleef achter. Hem werden geen vleugels gegeven en eenzaam stond hij in de vlakten, waar slechts de zoute meren een ogenblik de bitterheid van de kale vlakten breken. Hij deed er vijf jaar over om terug te trekken.

In zijn huis binnengaand, vond hij zijn vrouw, jong en schoon, als eens te voren, en hij vroeg zich af: "Was deze het, die ik gevolgd ben". Zij las zijn gedachten en antwoordde: "Ja".

Toen wilde hij haar doden. Zij zei: "Noodzakelijk is dit niet, want gij, die deze nacht sterk bent geweest tegen ons allen, gij hebt ons overwonnen. Zeg, wat ik u brengen moet en ik zal het u schenken."

Hij dacht na, wat hij zou kiezen. Jeugd, eer, aanzien, vrede. Hij wist geen antwoord. Hij zei: "Ik gebied u, dat gij de ware vreugde zult vinden. Zoek, totdat gij deze gevonden hebt en laat mij mijn vrede".

Vanaf dat ogenblik waren er veel minder heksen in dat rijk. Hij had overwonnen en is gestorven, maar groot zal hij blijven en de kracht kennen van de geest, omdat hij sterk was en toch niet zocht voor zichzelf.

Soms bestormt ons het kwaad en blijven wij sterk. Maar zijn wij in staat de gunsten van die overwinning af te wijzen? De vruchten van het kwaad zijn giften. Als de geest met zijn bewustzijn, staat te midden van de demonische krachten in de stoffelijke wereld en sterk blijft, zo is het niet voldoende, dat zij terugkeert tot haar woning, maar zij moet in staat zijn de lusten en begeerten te bevrijden, zeggende: "Zoekt gij mij de ware vrede, waarin het geluk is gelegen." Eerst zo kan de geest de stof bevrijden van een ban, waarin zij gevangen is en maken tot een waardige gezelschap en daaruit vinden een wereld, waarin geen demonen meer het leven bedreigen en geen vreemde krachten meer, die tegen de wil van de mens zelf, hem schijnen te voeren naar plaatsen van duivelse machten.

Goedenavond, vrienden.

(Verkort)